

Sumari

Salutació Àngel Ros i Domingo	7
Salutació Àngel León Pernia	9
Pròleg † Salvador Giménez Valls	11
Presentació Jordi Curcó Pueyo	13
1977 Nadal de records i sentiments Pere Segú Martí	25
1978 Siguiendo la estrella de Belén José Antonio Llanas Almodévar ...	33
1979 Nadal: veritat, amor i pau Antoni Siurana Zaragoza.....	43
1980 Cant d'adoració Ferran Colàs Mateu	47
1982 Nadal: il·lusió, esperança i realitat Carme Torres i Graell.....	53
1983 Tradició i modernitat Josep Varela i Serra	59
1984 La joia de Nadal en la nostra poesia Jordi Pàmias i Grau.....	65
1985 Flama i brasa del Nadal Josep Vallverdú i Aixalà	73
1986 Nadal: compromís per l'amor i la solidaritat Manuel Lladonosa i Vall-Hebrera	81
1987 Nadal i tradició Manuel Oronich i Miravet.....	85
1988 Nadal: l'home i l'estrella Ramon Maria Esteva de Moner	89
1989 Nadal ahir Joan Bellmunt i Figueras	95
1990 Nadal: missatge de Pau universal Maria Rúbies i Garrofé	103
1991 50 anys de Nadal a Lleida Enric Castells Granés.....	105
1992 El Nadal i la ciutat Frederic Vilà i Tornos.....	117
1993 Nadal i tradició Antoni Isac i Aguilar	121
1994 Pessebre i família P. Ramon Domènech Castells.....	129
1995 Elements simbòlics entorn del pessebre Josep Borrell i Figuera	141

Pregons de Nadal a Lleida

1996	El Nadal a Lleida Romà Sol i Clot.....	147
1997	Nadales molt particulars Dolors Sistac i Sanvicén.....	155
1998	L'esperança i el Nadal Josep Maria Forné i Febrer.....	163
1999	L'encís poètic de Nadal Mn. Climent Forner i Escobet.....	171
2000	Nadal, esclat d'amor del nostre Déu Cardenal Ricard M. Carles i Gordó	181
2001	Missatges del Pessebre Mons. Ramon Malla Call	185
2002	Nadal: tradició i família Josep M. Pelegrí Aixut	201
2003	La cultura del Nadal Dr. Joan Viñas Salas	209
2004	Torna Nadal Àngel Ros i Domingo.....	217
2005	El secret del veritable Nadal Mons. Jaume Pujol i Balcells.....	225
2006	Nadal: Do, pau, alegria i vida Mons. Francesc Xavier Ciuraneta i Aymí	233
2007	La Navidad y los papas Paloma Gómez Borrero	239
2008	El Nadal a Catalunya Josep Anton Duran i Lleida	247
2009	Pessebre i societat actual Joan Rigol i Roig.....	255
2010	És possible el Nadal a l'hivern? Josep Alegre Vilas	257
2011	Evocació del Nadal Núria de Gispert i Català.....	265
2012	Nadal: projecte de bondat, d'amor i perdó Carme Borbonès i Brescó.....	273
2013	La màgia del Nadal Joana Ortega Alemany.....	281
2014	Bethlehem, Greccio... Lleida P. Joaquim Recasens Murillo.....	287
2015	Nadal: amor, perdó i misericòrdia Mons. Salvador Giménez Valls	299
2016	Nadal: "Què li darem en el Noi de la Mare?" † P. Josep M. Soler i Canals	309

Salutació

L'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes ens permet reviure les paraules de totes les persones que, des de l'any 1977, han pronunciat el pregó de Nadal a Lleida. Aquest llibre recull les diferents glosses que s'han llegit en els darrers quaranta anys, escrits que ens conviden a viatjar per la vivència del Nadal a la nostra ciutat al llarg de gairebé quatre dècades, de la mà de les persones de l'àmbit de la cultura, de la política, del periodisme, de les entitats del tercer sector i del món eclesiàstic que l'han realitzat.

Per a mi és un honor formar part d'aquesta llista de pregoners. Un dels records més grats i emotius del meu primer any com a alcalde de Lleida, el 2004, va ser llegir el pregó de Nadal.

L'obertura del Cicle de Nadal assenyala l'inici de la celebració d'aquestes festes a la nostra ciutat. Cada any, el saló de sessions de l'Ajuntament de Lleida acull un acte que posa en relleu el significat més profund i tradicional del Nadal i tota la seva riquesa cultural, artística, sentimental i religiosa. Les figures del pessebre, les nades i el pregó de Nadal ens transmeten els valors d'una commemoració que forma part de la nostra cultura i que té entre els seus fonaments el fet de gaudir-la en família i en societat.

Amb el Nadal renovem l'amor per la nostra gent. Aquests dies ens atensem més estretament a la família, als amics i a les persones més properes amb mostres de bona voluntat, refermant, així, el nostre compromís amb ells i elles. L'esperit del Nadal ens aporta sentiments de solidaritat, de reflexió, de renovació interior i d'estima per les tradicions lligades a aquestes festes, tradicions que, entre tots, hem anat construint i que trobem tant en l'esfera social com en l'àmbit més íntim i proper, de cada família.

En els dies previs al Nadal, és un goig rebre a la Paeria l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, que ens brinda el Cicle de Nadal plenament compromès amb tot el que representen aquestes festes amb tot el seu afecte pels lleidatans i les lleidatanes. El Cicle de Nadal estén per arreu el seu missatge de Pau, d'Amor i de Solidaritat, un sentit que plana a Lleida durant tot l'any i que es torna a renovar, amb tota la seva força, el Nadal següent.

Pregons de Nadal a Lleida

Aquest llibre dels pregons contribueix a reforçar el missatge universal de concòrdia i els valors humans que són inherents al Nadal i que hem de fer permanents, en el nostre dia a dia.

ÀNGEL ROS I DOMINGO

Paer en cap

Salutació

Com a president de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, expressant també els sentiments de la resta de companys de la junta directiva de la nostra entitat, voldria manifestar amb aquestes paraules l'honor i satisfacció que presenta per tots nosaltres aquest llibre en el qual s'han recopilat els pregons de Nadal fets des de l'any 1977, fins aquest Nadal de 2016.

És un veritable goig viure aquesta fita que té per a l'Agrupació de Pessebristes i per a la ciutat de Lleida un enorme valor cultural.

La seva publicació ha estat possible gràcies a comptar amb un equip de persones que han fet una gran labor de recopilació d'aquests quaranta anys de pregons de Nadal, havent conservat els textos en l'Arxiu de l'Agrupació i també en arxius particulars i que ara surten a la llum en aquest llibre.

Pregons en els quals han participat tot un ventall de persones, totes elles de gran rellevància i amb uns texts magnífics, molts d'ells dignes de ser mereixedors de premis literaris. A través de la lectura d'aquests texts podreu gaudir de l'essència del Nadal vist des de diversos punts de vista: des del religiós al filosòfic, de l'artístic al més històric, de la vivència personal a la comunitària i social... tots ells enormement enriquidors per al lector.

Aquesta publicació s'ha fet en gran part gràcies al bon treball del nostre vicepresident Jordi Curcó, historiador i periodista, amb bona experiència en l'edició de nombrosos llibres, que ha tingut cura de la coordinació d'aquesta especial edició.

D'altra banda la publicació ha rebut el suport de la Paeria i molt especialment del paer en cap Àngel Ros, fent possible la seva edició a càrrec de Pagès Editors, amb un excel·lent resultat.

Gràcies a tots i desitjo que aquest llibre ompli de bona lectura i millors records nadalencs a tots els pessebristes i lleidatans.

Àngel LEÓN PERNIA

President de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes

Pròleg

Sempre m'ha semblat arriscat fer el pròleg d'un llibre on queda fixada per sempre una al·locució. La paraula i l'escriptura tenen les seves pròpies dinàmiques comunicatives que les fan diferents i, en ocasions, distants. És cert que els seus autors pretenen que el possible oient o lector tinguin sentiments idèntics a l'hora d'enfrontar-se al missatge que difonen. Ells mateixos busquen sempre la coherència formal entre el que es diu i el que s'escriu però, sense cap dubte, hi ha diferències objectives pel procediment que s'utilitza, per la provisionalitat del contingut o per la situació del destinatari.

El discurs, la conferència o, com en aquest cas, el pregó es desenvolupa amb unes característiques pròpies. Els que escolten veuen el rostre del qui parla, segueixen els seus gestos, les seves pauses, els seus silencis, les modulacions de veu, els accents que ressalten aspectes importants o que difuminen allò que el ponent considera menys transcendent. És un moment en el qual s'estableix una clara simpatia o un evident rebuig per part d'algú que, al seu torn, està influenciat pel sentiment dels altres companys d'audiència. Hi predomina l'espontaneïtat i, encara que s'hagi preparat prèviament, sorgeixen canvis i modificacions en el mateix moment de ser pronunciat. I amb això hi té molt a veure la reacció de l'auditori davant el desenvolupament del discurs.

L'escrit queda fixat per sempre i sembla que l'autor ha de combinar la precisió, el rigor i la claredat; no es deixa res per a la improvisació, busca el millor terme, consulta contínuament el diccionari de sinònims i procura que les citacions d'altres textos tinguin un tractament adequat. A més, en certa mesura, l'autor es desvincula de la seva obra que pren vida pròpia i arriba als futurs lectors quan aquests decideixen o senten la necessitat, per interès o curiositat, d'accedir a l'escrit. El lector és l'amo del temps i també el jutge del seu estat anímic. Generalment llegeix en la solitud del seu despatx o còmodament en el sofà.

Tot i això, m'atreveixo a oferir aquesta reflexió per als lectors pel motiu i el contingut dels pregons de Nadal, pronunciats durant els últims quaranta anys. Anunciar el Naixement de Jesucrist, el Messies, el Senyor, és la bona i gran notícia que ha de fer tot cristià. Segur que tots els pregoners així ho

van pretendre quan preparaven i donaven forma a les seves idees de manera que els oients s'emocionessin amb aquest anunci i visquessin amb alegria i coherència el que significava el Nadal per al món i per a l'Església. Per descomptat, per a ells mateixos la reflexió els encaminava a un replantejament personal i de servei a la comunitat eclesial. Això ho puc afirmar per pròpia experiència perquè un servidor està a la llista dels que van tenir la sort i el privilegi de ser cridats a pronunciar el pregó. Ho vaig fer el primer Nadal de la meva estada a Lleida.

És una bona oportunitat perquè el bisbe d'aquesta diòcesi agraeixi l'esforç de tants pregoners, molts d'ells desconeguts per a mi i altres ja difunts, perquè encertessin a concretar als lleidatans i lleidatanes la gran notícia del Naixement de Jesús. Per descomptat aquest acte no seria possible sense la preocupació i l'interès de l'Associació de Pessebristes, que any rere any manté amb fidelitat l'acte del pregó i la sensibilitat permanent de l'esdeveniment nadalenc.

En aquestes pàgines teniu el resultat fixat per sempre del que en uns breus moments va quedar voleiant en l'aire d'una sala i només va beneficiar als assistents. Qualsevol es pot recrear en la seva lectura, pot gaudir de la bellesa de les seves paraules, pot fins i tot percebre l'evolució de l'anunci al llarg d'aquest extens període. Evolució que té a veure amb les formes, i mai amb el contingut de l'esdeveniment que, per les limitacions del creient, es repeteix cada any per a la seva pròpia edificació personal. I aquest resultat ha estat possible gràcies a l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i a la il·lusió i tenacitat del seu vicepresident l'amic Jordi Curcó, que ha conservat el text o els apunts que els seus autors li van lliurar.

Encara voldria afegir, i no per això menys important, un agraïment a les ajudes de determinades institucions lleidatanes ja que d'aquesta manera el recopilador ha pogut oferir a tothom aquesta preciosa memòria que complementa, com un fil invisible a través del temps, el pregó que aquest any escoltarem al Saló de Plens de la Paeria. Em sembla que és un bon servei que ens ajuda a tots a preparar amb millor esperit el Nadal de l'any 2016. També el nostre agraïment per això.

† SALVADOR GIMÉNEZ VALLS

Bisbe de Lleida

Presentació

...L'àngel els digué: No tingueu por. Us anuncio una bona nova que portarà a tot el poble una gran alegria; avui, a la ciutat de David, us ha nascut un salvador, que és el Messies, el Senyor. (Lluc 2, 10-11)

Així ens narra l'evangeli de Sant Lluc l'anunci de l'àngel comunicant el naixement de Jesús a Betlem. Certament que aquell àngel actuà de pregoner, anunciant la Bona Nova que canviaria els destins de la humanitat.

No ens ha d'estranyar, si evoquem aquell anunci de l'àngel, que la ciutat de Lleida acostumi a obrir oficialment el cicle festiu de Nadal també amb un anunci solemne i potent. Amb un Pregó, com s'acostuma a fer a casa nostra a l'iniciar les Festes Majors o altres esdeveniments de singular rellevància.

L'Obertura Oficial del Cicle de Nadal se celebra tots els anys el vespre del dissabte anterior a la festa de Nadal, en el marc del Saló de Plens del Palau de la Paeria, organitzat conjuntament per l'ajuntament de Lleida i l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes. S'inicia l'acte amb la lectura del Pregó i tot seguit té lloc tots els anys la presentació d'una Nadala inèdita, amb lletra i música d'autors lleidatans que promou l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i que és interpretada per primera vegada per una coral convidada, que clou l'acte amb un petit concert nadalenc.

L'acte, per la seva solemnitat i pel lloc on se celebra com és el Saló de Plens del Palau de la Paeria, l'acostuma a presidir el paer en cap acompanyat en la presidència pel bisbe de la diòcesi, el president de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i el pregoner, a més a més de regidors, altres autoritats i representacions, així com la junta directiva de l'Agrupació de Pessebristes.

L'actual Pregó té com a precedent un acte similar que se celebrava en els decennis dels anys quaranta i cinquanta en vigílies de la festa de Nadal, a l'Aula Magna de l'Institut d'Estudis Ilerdencs i fins i tot també algun any es va fer a la sala d'actes de l'antiga Cambra de la Propietat Urbana.

L'acte era organitzat tots els anys per l'anomenat *Grup Mensaje*, que aplegava escriptors i poetes lleidatans i per aquesta circumstància gairebé sempre

Un pessebre en terracota de Magdalena Ibars, com aquest de la imatge, acostuma a presidir el pregó de Nadal.

Foto: Jordi Gómez

era un poeta o narrador (escriptor) qui s'encarregava de glossar el naixement de Jesús i les festes nadalenques. En aquest mateix acte es cantaven nades a càrrec d'alguna coral i es llegien poemes nadalencs.

Quan l'any 1962 es funda l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, es farà càrrec en primer lloc de mantenir i promocionar la tradició pessebrista a la nostra ciutat, continuant amb la convocatòria anual del Concurs de Pessebres que s'havia iniciat l'any 1932 per iniciativa de la Federació de Joves Cristians de Catalunya i recuperat després de la guerra civil pels Joves d'Acció Catòlica. La nova entitat, que prengué com a seu social la capella de Sant Jaume del Peu del Romeu, s'ocupà alhora de mantenir i promoure la tradicional festa i romeria dels Fanalets de Sant Jaume.

Va ser l'any 1977 quan, a iniciativa de la junta directiva i per tal de donar una major rellevància a l'acte d'obertura del Cicle de Nadal, buscant la complicitat de l'ajuntament, s'instaurà la celebració del Pregó de Nadal en el marc del Saló de Plens del Palau de la Paeria, a imatge i semblança del Pregó de la Festa Major de Sant Anastasi al maig. Es volia així, donar una major solemnitat i dignitat a l'acte, que ha estat vigent al llarg d'aquests gairebé quaranta anys de pregons.

Des del primer Pregó del Nadal de l'any 1977 fins al d'enguany de 2016, han estat trenta-nou els pregons, que no quaranta, celebrats al Palau de la Paeria per anunciar i obrir oficialment el Cicle festiu de Nadal a la ciutat. Va ser l'any 1981 quan per circumstàncies desconegudes i de les quals no es dona raó ni al llibre d'actes de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, aquell

any no es va fer Pregó. Tot i això l'any següent (1982) es tornà a refer el costum iniciat quatre anys abans, recuperant la lectura del Pregó al Saló de Plens de la Paeria com a acte d'Obertura Oficial del Cicle de Nadal a la ciutat. El Pregó d'aquell Nadal va ser pronunciat per la historiadora Carme Torres, ja traspasada, que en aquells moments era la delegada del Departament de Cultura de la Generalitat a Lleida i membre, juntament amb el seu espòs i també historiador Romà Sol, de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes des de la seva fundació. Des d'aquell any ja no s'ha deixat de fer i s'ha anat celebrant, any darrere any, amb total fidelitat.

Si donem un cop d'ull a la selecció d'aquests trenta-nou pregoners de Nadal a Lleida, començarem esmentant el nom del lleidatà Pere Segú Martí, fa poc traspasat, aleshores director general de Turisme a Madrid i president del Cercle Català, que fou convidat per l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes per pronunciar el primer dels pregons que tingué lloc al Saló de Plens del Palau de la Paeria, el vespre del 18 de desembre de 1977. Aquest Pregó obrí la dilatada i prolífica relació d'un ampli ventall de pregoners i pregons nadalencs a la ciutat de Lleida.

Així podem verificar tot passant llista, que dels trenta-nou pregons, vuit han estat fets per personalitats rellevants del món polític en l'àmbit local i nacional. És el cas de qui fou president del Parlament de Catalunya, Joan Rigol, si bé ho va fer en aquella ocasió com a president del Patronat de la Sagrada Família de Barcelona. La que fou també presidenta del Parlament Núria de Gispert; la vicepresidenta de la Generalitat, Joana Ortega; els lleidatans i consellers Antoni Isac i Josep M. Pelegrí, aquest darrer membre alhora de la junta directiva de la nostra entitat; el diputat al Congrés Josep A. Duran i Lleida, i qui era delegat del Govern de la Generalitat a Lleida l'any 1988, Ramon M. Esteva de Moner.

Han estat també pregoners tres paers en cap de Lleida: Antoni Siurana, Manel Oronich i Àngel Ros, tots tres van llegir-lo l'any en qual havien estat elegits alcaldes. En aquest punt, cal referir-nos al pregó que l'any 1978 pronuncià un quart alcalde, però no de Lleida sinó d'Osca, el ja traspasat José Antonio Llanas Almudévar. L'Agrupació de Pessebristes el va convidar a fer el segon Pregó de Nadal que es feia a Lleida, pel fet que les dues ciutats (Osca i Lleida) havien acollit del 28 d'abril a l'1 de maig d'aquell any el XVI Congrés Nacional Pessebrista, convocat per la Federació Nacional de Pessebristes i organitzat conjuntament per les associacions pessebristes d'ambdues capitals, compartint cadascuna la seu de l'esmentat congrés. El

Moments abans de l'acte, els pregoners són rebuts en el despatx oficial del paer en cap, on signen en el llibre d'honor de la Paeria, com ho va fer el bisbe de Lleida Salvador Giménez Valls, pregoner del Nadal de 2015.

Foto: Jordi Gómez

text del pregó de l'alcalde d'Osca, juntament amb el que va fer la periodista Paloma Gómez Borrero, són els dos únics dels trenta-nou pregoners que van ser escrits i llegits en llengua castellana.

Com és lògic, l'àmbit eclesiàstic ha tingut també el seu protagonisme amb nou pregoners. Cal fer memòria del pregó pronunciat pel cardenal arquebisbe de Barcelona ja traspasat, Ricard Maria Carles; també el de l'arquebisbe de Tarragona i fill de Guissona, Jaume Pujol; els pregoners dels tres bisbes de Lleida, el traspasat Ramon Malla, l'emèrit Francesc Xavier Ciuraneta i l'actual bisbe Salvador Giménez Valls, pronunciat l'any passat acabat d'arribar a la diòcesi. Així mateix han fet el seu Pregó nadalenc dos abats, l'abat de Poblet P. Josep Alegre, que ho era el Nadal de 2010, i l'actual P. Abat de Montserrat Josep Maria Soler, en aquest Nadal de 2016 havent estat així el darrer dels pregoners. També han estat pregoners dos religiosos i ambdós franciscans, el lleidatà fill d'Alcarràs P. Ramon Domènech i el P. Joaquim Recasens, no en va el patró dels pessebristes és sant Francesc d'Assís. Tampoc faltà com a pregoner un capellà i poeta, Mn. Climent Forner, prevere de la diòcesi de Solsona, actualment rector de Viver, Serrateix i Sant Joan de Montdarn, i Creu de Sant Jordi de la Generalitat.

Del món de les lletres lleidatanes han estat pregoners el professor i escriptor Josep Vallverdú i també la professora i escriptora Dolors Sistac; l'escriptor i recercador dels costums i tradicions de les nostres comarques Joan Bellmunt, així com el metge i poeta Ferran Colàs, ja traspassat; l'escriptor i poeta Josep Borrell i el professor i poeta Jordi Pàmias. Del món acadèmic ho va ser el metge i rector de la Universitat de Lleida Joan Viñes.

De l'àmbit de la recerca històrica recordem els pregoners del matrimoni d'historiadors lleidatans ja traspassats Romà Sol i Carme Torres, el del Dr. i degà de la facultat d'Història de la UdL Manel Lladonosa i el del també professor d'història de l'art de la UdL Frederic Vilà, tot i que va fer-ho com a regidor de Cultura de la Paeria.

Hem de destacar també com a pregoners dos docents d'institut, el professor de filosofia Josep Mª Forné i el catedràtic de matemàtiques Josep Varela, si bé quan va fer el Pregó l'any 1983, ho va fer aleshores en qualitat de delegat del Departament d'Ensenyament de la Generalitat a Lleida.

Cal esmentar també la presència femenina tot i reconèixer que ha estat molt minsa (solament set pregoneres, enfront de trenta-dos pregoners). Potser per això mateix cal fer especial esment del pregó pronunciat el Nadal de 1990 per la recordada mestra Maria Rúbies, aleshores directora de l'Escola de Mestres de Lleida. Una altra pregonera fou la periodista i corresponal a Roma Paloma Gómez Borrero, dins de l'àmbit de la comunicació; així com la presidenta de Càritas de Catalunya Carme Borbonés, digna representant del món de la solidaritat i la cooperació.

I per concloure aquesta succinta referència als pregoners, volem fer memòria del sentit i alhora emocionant Pregó que féu l'any 1991 el prolífic publicista i activista lleidatà Enric Castells, convidat com a pregoner per haver estat soci fundador de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes. Però també per haver donat vida durant vint-i-cinc anys a la figura del Rei Melcior de la Cavalcada dels Reis Mags de la nostra ciutat.

Pel que fa a la temàtica de les gloses o pregoners, d'acord amb les personalitats variades i diverses dels pregoners, haurem de convenir que són també molt variades i diverses. Tos ells han pretès, des de la seva particular visió com a homes o dones de l'àmbit de la vida social i acció política, del món cultural o acadèmic, de l'acció social i també solidària i des de la vessant més religiosa i espiritual... donar una visió o missatge del Nadal amb òptiques i

pensaments distints, però amb un missatge comú de pau i amor, expressat en aquell primer Nadal a Betlem pel cant dels àngels a la cova on acabava de néixer l'infantat Jesús: “Glòria a Déu a dalt del Cel i a la terra pau als homes que Ell estima” (Lluc 2,14-15).

L'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, des del primer Pregó de l'any 1977 fins al d'enguany de 2016, amb paciència i constància, han anat recollint i conservant en els seus arxius gairebé tots els textos escrits i llegits pels pregoners. Una bona part d'ells han estat conservats en suport paper, ja que els primers van ser escrits amb màquina d'escriure. Cal dir, però, que d'aquells primers pregoners —Antoni Siurana (1979), Ferran Colás (1980), Carme Torres (1982), Jordi Pàmias (1984) i Manuel Oronich (1987)— no es conservaven els pregoners originals en paper, però sí els fulls de les pàgines del desaparegut *Diario de Lérida*, on apareixien reproduïts els textos complets formant part de les edicions especials que per Nadal tenia costum editar aquest rotatiu local.

Amb l'adveniment de les noves tecnologies, el suport paper ha anat desapareixent en aquests darrers anys i els ordinadors han suplert les funcions de les màquines d'escriure, facilitant el treball als nostres pregoners i a la nostra Agrupació, la tasca d'arxivament i conservació dels originals, ara ja en arxius informàtics i que ens han estat una bona eina en l'edició d'aquest llibre.

També cal dir que disposàvem d'alguns textos originals totalment escrits a mà, com és el cas del Pregó llegit per Enric Castells (1991) i el de la periodista Paloma Gómez Borrero (2007). En tots dos casos s'han hagut de transcriure els textos, per tal d'adaptar-los al format digital.

Abans ja hem assenyalat que s'havia aconseguit recollir i conservar la majoria dels textos originals, però no en tots els casos ha estat així ja que no disposem del redactat complet de tres dels trenta-nou pregoners. És el cas del Pregó pronunciat per Maria Rúbies l'any 1990, amb el títol: *Nadal, missatge de pau universal*, del qual malauradament no tenim el text complet, tot i haver rebuscat en diversos arxius sense resultat positiu. En aquest cas ha estat necessari emprar la crònica periodística que d'aquell acte va publicar el 23 de desembre el diari *La Mañana* i també el *Diario de Lérida*, on es donava un resum del que havia expressat la pregonera en la seva glossa i que reproduïm com a testimoni d'aquell Pregó.

Semblant és el cas del Pregó del Nadal de l'any 2000, Any Sant Jubilar, pronunciat pel cardenal Ricard M.ª Carles, amb el títol *Nadal, esclat d'amor*

Un nombrós públic omple tots els anys de gom a gom el saló de plens del palau de la Paeria, per assistir a l'acte d'obertura del Cicle de Nadal i escoltar el pregó.

Foto: Jordi Gómez

del nostre Déu. La referència que reproduïm del pregó de qui era aleshores arquebisbe de Barcelona, s'ha elaborat a partir de les cròniques de premsa de l'acte publicades pels diaris locals i també de la crònica recollida al setmanari *Catalunya Cristiana*.

Finalment la mateixa inexistència del text complet del Pregó la tenim amb la glossa pronunciada el Nadal de 1999 pel president del Patronat de la Sagrada Família de Barcelona Joan Rigol, titulada *Pessebre i societat actual*. Tot i la nostra insistència amb el pregoner, no ha estat possible recuperar aquell text complet del qual no conservava cap original i que ens ha obligat a reproduir alguns paràgrafs de la glossa extrets dels mitjans informatius locals, que en aquell moment es van fer ressò del Pregó.

Tot i aquestes tres mancances, el gruix com a quantitat i també com a qualitat indiscutible dels pregons i dels pregoners, justifica per si sol l'edició d'aquest volum que els recull i els aplega. Les seves pàgines ofereixen als lleidatans en general i als pessebristes en particular, un important document literari, també històric i gràfic, que evoca el Nadal d'aquests darrers quaranta anys a la nostra ciutat.

Cal afegir per a ser justos, que els pregons que podreu llegir en aquest volum mai abans havien estat editats, a excepció feta de tres: el pregó de Joan Bellmunt (1989), publicat per la Paeria; el pregó de Josep M.ª Pelegrí (2002), publicat per la Diputació, i el pregó de l'alcalde Àngel Ros (2004), editat per la Paeria.

També cal que fem esment de la magnífica coberta del llibre. Reprodueix una composició original del pintor lleidatà Víctor P. Pallarés, que va realitzar el Nadal de 2012 per encàrrec de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, com a nadala que la nostra entitat va fer arribar aquell desembre a tots els seus socis per tal de felicitar-los les festes. L'artista ha donat el seu vistiplau perquè fos motiu de la coberta d'aquest llibre, amb un resultat excel·lent. Cal agrair a l'amic Víctor P. Pallarés la seva generositat.

La voluntat de la nostra entitat d'aplegar en una edició tots aquests textos venia d'antic. Ja el diari *La Mañana* de Lleida en la seva edició del 17 de desembre de 1996, publicava la notícia següent: "Los pesebristes editarán un libro con todos los pregones de Navidad", deia el titular. L'article, signat pel perio-

L'any 2012 l'Agrupació de Pessebristes celebrà el 50 aniversari, homenatjant els seus socis fundadors. D'esquerra a dreta: Enric Castells, Ramon Pardell i Josep Barahona amb la pregonera i autoritats.

Foto: Jordi Gómez

És costum en l'acte d'obertura del Cicle de Nadal fer l'estrena d'una nova nadala, amb lletra i música d'autors lleidatans, presentada per una coral lleidatana. A la imatge la presentació de la nadala "Figuretes de Pessebre", amb lletra de Mn. Agustí Bernaus i música de Mn. Lluís Pociello, de l'any 2002, a càrrec de la coral del col·legi Mater Salvatoris de Lleida.

Foto: Jordi Gómez

disto Jesús Bometón, explicava: "L'Agrupació Ilerdenca de Pessebristas quiere empapar de cultura las tradiciones navideñas, marcándose como nuevo reto la edición de un libro que recopile toda la serie de pregones de Navidad. El presidente de la entidad Llorenç Domingo, asegura que los pregones tienen todos una gran calidad, por lo que sería muy interesante recogerlos en un libro. Los contenidos de los pregones aportarían tanto elementos históricos de la Ciudad, como narraciones literarias de interés."

Tot i els esforços i la voluntat que fos així, han hagut de passar vint anys des d'aquell primer propòsit perquè hagi esdevingut realitat aquest Nadal de 2016. Ho ha fet possible la bona predisposició de la Paeria i el suport implícit que ha donat a aquesta iniciativa el paer en cap Àngel Ros i la professionalitat i el bon fer de Pagès Editors, que ha tingut cura de l'edició.

Estem convençuts que la ciutat de Lleida sabrà agrair aquest extraordinari regal de Nadal dels pessebristes lleidatans.

JORDI CURCÓ PUEYO

Vicepresident de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes
Coordinador de l'edició